

багатьох сферах людської активності: в міжособистісному спілкуванні (побутовий екстремізм), у взаємодії класів, партій, держав (політичний екстремізм), у відносинах племен, народностей, націй (етнічний екстремізм) і т. д. Важливо розуміти той факт, що схильність до екстремізму не закладена в біологічній природі людини, вона має соціокультурний характер. Не випадково екстремістами називали і називають людей, що відрізняються безмірною відданістю певній соціальній ідеї, готовністю заради неї на самі крайні вчинки. Екстремістська діяльність загострює ситуацію, доводить її до крайності, до конфліктів, в результаті чого конструктивне вирішення проблеми стає практично неможливим. У зв'язку з цим можна говорити про те, що екстремізм має свою внутрішню логіку, викликається необхідністю і підпорядковується конкретній історичним закономірностям. В основі екстремістської ідеології лежить базовий соціально-психологічний механізм розвитку людської свідомості в цілому, формування і вкорінення в психіці антитези «ми» і «вони». Ці поняття припускають поділ людей на своїх і чужих, виділення своєї групи із загальної маси інших груп, страх перед неспожитими на себе.

Розвиток екстремізму і його проявів - це свідчення недостатньої соціальної адаптації суб'єктів, розвитку асоціальних установок свідомості, що викликають агресивні зразки поведінки. В системі почуттів екстреміста можна виділити чотири основні почуття: любов до своєї ідеї, якій екстреміст відданий безроздільно; любов до самого себе як правовірного носія і сповідників вищої істини - екстремістської ідеї; ненависть до людей, що не поділяють екстремістської ідеї, які виступають як принципи вороги (незалежно від того, як вони самі ставляться до екстреміста); ненависть до існуючого зіпсованого світу, оскільки він суперечить екстремістським ідеалам.

Отже, вищевикладене вимагає по-новому поглянути на систему освіти і виховання підростаючого покоління, людина з дитинства повинна розуміти, що існує безліч різних народів з різними традиціями, релігійними віруваннями і жити повноцінно в цьому різноманітті можливо лише пишаючись своєю культурою і поважаючи культуру інших. Це передбачає наявність у системі освіти уроків історії релігій, традицій і звичаїв народів, особливо в багатонаціональних державах, таких як Україна.

Список використаних джерел:

1. Гайворонская А.А. Полифоничность феномена экстремизм в социально - психологических исследованиях / Александра Александровна Гайворонская Александра. Режим доступа: http://e-notabene.ru/psp/article_124.html.

2. Лебедева Н.М. «Синдром навязанной этничности» и способы его преодоления / Н.М.Лебедева // Этническая психология и общество. -М., 1997. - С. 104-115.

Нормативні гарантії конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування

Сьох К.Я., методист юридично-психологічного факультету ННІЗН НАВС

Розглядаючи проблеми гарантії конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування, перш за все доцільно проаналізувати систему нормативних гарантії, що закріплюють конституційні права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування.

До проблеми забезпечення нормативних гарантії конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування зверталися у своїх дослідженнях М. І. Корнієнко, В. В. Кравченко, М. В. Пітнік, О. Я. Лазор, І. Г. Лазар, А. Ф. Мельник, М. В. Оніщук, Ю. Л. Панейко, О. В. Петришин, Н. В. Янюк та ін.

Держава надає широкі обсяги нормативно - правових гарантій органам місцевого самоврядування в сфері забезпечення служби в цих органах влади. Надаючи ці гарантії, держава створює передумови для підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування, для вдосконалення, мотиваційного механізму діяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Науковці стверджують, що становлення ефективного місцевого самоврядування є важливим підґрунтям для розбудови демократичної, правової і соціальної держави. Водночас питання внутрішнього функціонування територіальних громад, діяльності органів місцевого самоврядування, їх взаємодії між собою залишаються не врегульованими на законодавчому рівні [6].

У сучасній науці конституційного права гарантії нормативно-правового забезпечення права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування можна визначити як конституційно гарантований та законодавчо встановлений порядок, який забезпечує взаємодію держави та посадової особи місцевого самоврядування, а також законні інтереси держави та посадової особи в конституційно-правовій та соціальній сферах.

Загальний перелік нормативних гарантій конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування визначений у ст. 6 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування». Такими гарантіями є законодавче врегулювання служби в органах місцевого самоврядування та забезпечення її ефективності; захист прав місцевого самоврядування; організація підготовки та перепідготовки кадрів для служби в органах місцевого самоврядування; правовий та соціальний захист посадових осіб місцевого самоврядування; методичне та інформаційне забезпечення служби в органах місцевого самоврядування. Контроль за дотриманням законодавства щодо служби в органах місцевого самоврядування здійснюється відповідними органами державної влади в порядку, встановленому законом.

Варто зазначити, що аналіз нормативно-правових актів, які визначають права осіб, котрі на професійній основі працюють в органах місцевого самоврядування, свідчить, що держава розширює цей перелік, гарантує:

1) верховенство права, демократизм і законність, гуманізм, соціальну справедливість, гласність, пріоритет прав та свобод людини і громадянина в процесі служби в органах місцевого самоврядування (пункти 3, 4, 5, 6 ст. 4 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»);

2) рівні права та можливості доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки (п. 2 ст. 38 Конституції України, ст. 3 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ч. 1 ст. 5, п. 7 ст. 4 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»). Законодавство в принципі забороняє дискримінацію в питаннях доступності муніципальної служби. Це забезпечує гарантію рівності прав людини і громадянина і означає, що незалежно від статі, релігійних переконань, соціального походження, расової та національної приналежності або інших обставин муніципальні службовці- рівні.

3) право на повагу особистої гідності, справедливе і шанобливе ставлення до себе з боку керівників, співробітників і громадян (п. 1 ст. 9 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»);

4) право захищати свої законні права та інтереси в органах державної влади та в судовому порядку (пункти 8, 9 ст. 9 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», ст. 71 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»);

5) право посадової особи місцевого самоврядування відмовитися від складання присяги (п. 1 ст. 20 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»).

У професійній сфері держава гарантує особам, які працюють в органах місцевого самоврядування :

1) широкі права у здійсненні професійних обов'язків, які передбачені законами України «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів»;

2) права у соціальній сфері: п. 11 ст. 4, п. 4 ст. 6, п. 2 ст. 9, п. 5 ст. 9, ст. 21 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»;

3) права у сфері праці: п. 4 ст. 9, ч. 3 ст. 7 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»;

4) право на кар'єрне зростання: п. 3 ст. 9, статті 14, 15 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»; на професійне вдосконалення: статті 6, 16 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»;

5) право на продовження участі в діяльності органів місцевого самоврядування після настання граничного віку (ч. 2 ст. 18 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»);

6) право припинити свою діяльність в органах місцевого самоврядування на підставі норм, викладених у КЗпП (ч. 1 ст. 20 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»);

7) право на інформаційне забезпечення професійної діяльності: пункти 6, 7 ст. 9 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Але, сучасна система нормативних гарантій конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування потребує суттєвого вдосконалення. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» виявився малоефективним у практичній реалізації. Численні дублювання положень цього Закону із положеннями Закону «Про державну службу», який багато в чому застарів як із погляду змісту, так і своєї ідеології, обумовлюють необхідність врегулювання статусу служби в органах місцевого самоврядування на рівні окремого, нового за сутністю та змістом закону [2, с. 23].

Є багато сильних аргументів на користь того, щоб варто мати єдине спеціальне законодавство про службу в органах місцевого самоврядування замість того, щоб поширювати на неї законодавство про державну службу:

- визначення органів місцевого самоврядування також через їх персонал та надання їм професійної ідентичності, базованої на цінностях місцевого самоврядування;

- кожен орган місцевого самоврядування є окремим працедавцем, на відміну від держави;

- відносини між адміністративними керівниками та політичними лідерами є набагато тіснішими в органах місцевого самоврядування, ніж в органах державного управління.

Існування такого законодавчого акта, з нашої точки зору, сприятиме наближенню правових норм про службу в органах місцевого самоврядування до принципів публічного права та сфер його застосування. Службовці органів місцевого самоврядування є найнятими територіальною громадою працівниками для реалізації відповідних функцій щодо забезпечення конституційних прав і свобод громадян та сприяння сталому територіальному розвитку.

Отже, вони добровільно беруть на себе зобов'язання перед своєю громадою виконувати свої повноваження та обов'язки, а громада в свою чергу бере на себе обов'язок гарантувати посадовій особі органу місцевого самоврядування

належні умови праці, гарантувати соціальні стандарти, які відповідають статусу посадових осіб цієї ланки управління.

Таким чином, система нормативних гарантій конституційного права громадян України на службу в органах місцевого самоврядування може бути визначена як гарантований на конституційно-законодавчому рівні порядок взаємодії держави та посадової особи місцевого самоврядування, який забезпечує законні інтереси держави та посадової особи в конституційно- правовій та соціальній сферах. Принциповим є питання обсягу таких гарантій: вони не можуть бути надмірними, але мають відповідати якості наданих послуг та загальній соціально - економічній ситуації в країні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Муніципальне право України : підручник / за ред А.Ф. Мельника. - К. : Атіка, 2007. - 372 с.
3. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280 // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - № 24 - ст. 170.
5. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. (зі змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 19.06.2003р. № 976 - IV, від 02.10.2003 р. № 1215 - IV) // Офіційний вісник України. - 2001. - № 26. - Ст. 1151.
6. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підручник / О.Ф. Фрицький; 3-є вид. доп. і перероб. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 512 с.